SMS ČR při jednání s ministrem vnitra: Společenství obcí nelze prosadit nátlakem. Pomůže zrušení překážek

17.3.2026 - | Sdružení místních samospráv ČR

Dobrovolnou spolupráci obcí je třeba podporovat napříč všemi platformami, a ne protežovat jednu konkrétní formu, jak tomu bylo v minulém volebním období u společenství obcí. Jeho rozšíření spíše pomůže zrušení praktických překážek, jako je územní omezení nebo minimálně nutný počet zapojených obcí.

Na to upozornili zástupci SMS ČR ministra vnitra Lubomíra Metnara při jednání, které se týkalo také nedostatečného financování výkonu přenesené působnosti či zachování malých obcí jako zásadního prvku samosprávy.

„Obce mají zájem spolupracovat a sdílet své kapacity, ale dobrovolně, a ne pod tlakem na vynucené slučování nebo zvýhodňováním konkrétních forem. Většímu využívání společenství obcí by pomohlo zejména odstranění praktických překážek, jako je omezení na jeden správní obvod obce s rozšířenou působností nebo nutnost dosažení minimálního počtu obcí, které mohou společenství vytvořit,“ říká Petr Halada, předseda SMS ČR.

Omezení v praxi neumožňují obcím, které by chtěly spolupracovat, společenství vytvořit, protože se typicky i přes geografickou blízkost nacházejí v různých správních obvodech ORP. Případně počet obcí, u kterých dává smysl společenství vytvořit, nedosáhne minimálního nutného počtu. Společenství obcí musí mít alespoň 15 členů, případně více než tři pětiny obcí ze správního obvodu ORP, pokud se v něm nachází méně než 25 obcí.

Sdružení při jednání s ministrem vnitra zároveň upozornilo, že společenství obcí nemohou být jedinou prosazovanou formou meziobecní spolupráce a vyzdvihlo roli místních akčních skupin, které v území již dnes úspěšně propojují aktivity obcí, ale i neziskových organizací, akademické sféry či místních firem a podnikatelů.

„Vzhledem ke klíčové roli místních akčních skupin prosazujeme jejich právní zakotvení do zákona o podpoře regionálního rozvoje. Zároveň odmítáme, aby se společenství obcí stalo nástrojem, který bude předcházet vynucenému slučování obcí,“ dodává Václav Venhauer, místopředseda SMS ČR.

„Občané každé obce, nehledě na její velikost, mají ústavou garantované právo na samosprávu. Místní samospráva se dlouhodobě ukazuje jako prospěšná pro lokálně řízený rozvoj venkova a opakovaně potvrdila svou roli naprosto zásadního prvku pro odolnost celé země v době krizí, jako byly koronavirová pandemie, uprchlická vlna po napadení Ukrajiny nebo ničivé povodně a další živelní katastrofy,“ říká Jana Přecechtělová, výkonná ředitelka SMS ČR.

Alarmující je přitom nedostatek prostředků, které obce mají na přenesený výkon státní správy. Příspěvek dlouhodobě nepokrývá náklady, které s tímto výkonem obce a kraje mají. V některých případech příspěvek nepokryje ani polovinu nákladů. Situace se navíc soustavně zhoršuje.

„Příspěvek nebyl v posledních letech valorizován na základě vývoje cenové hladiny, naopak byl v rozpočtech na poslední dva roky o necelá tři procenta snížen. Nedošlo ke zvýšení příspěvku na nutné výdaje související s novými agendami, jako je jednotné environmentální stanovisko či kontaktní místa

podpory bydlení, a nereaguje ani na růst platů ve veřejném sektoru,“ dodává Petr Halada.

Zástupci Sdružení místních samospráv ČR, které zastupuje téměř 2 700 zejména menších obcí, zároveň jasně deklarovali ochotu pokračovat v zapojení do pracovních skupin a poradních orgánů vlády a nabídli také expertní součinnost při přípravě strategických dokumentů i legislativních změn. Jednou z aktuálních oblastí, kde SMS ČR nabízí své zapojení, je zlepšení nástroje eLegislativa, který má sloužit ke tvorbě a připomínkování vyhlášek, nařízení vlády a nových návrhů zákonů. Pro návrhy novel zákonů byla účinnost rozhodnutím Parlamentu pozastavena, neboť systém nebyl v dostatečné kondici pro praktické používání.

https://www.smscr.cz/media-a-sms-cr/tiskove-zpravy/sms-cr-pri-jednani-s-ministrem-vnitra-spolecenstvi-obci-nelze-prosadit-natlakem-pomuze-zruseni-prekazek-5149cs.html